

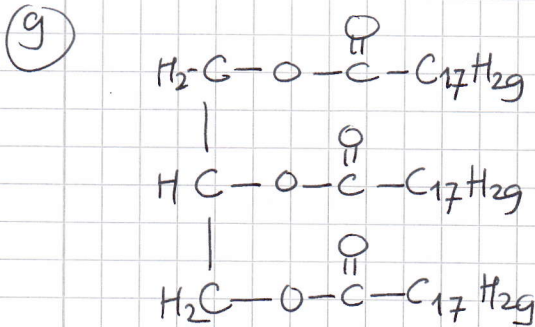
Contrastmiddel voor MRI-scans

- ① (Binas 99): Atoomnummer Gd is 64 $\rightarrow$ kern bevat 64 protonen.
 Massegetal = 158; aantal neutronen ^{158}Gd is $158 - 64 = 94$
 Gd^{3+} : $3+$ betekent 3 elektronen minder dan het atoom Gd
 $\rightarrow$ aantal elektronen $\text{Gd}^{3+} = 64 - 3 = 61$.
- ② Aan de buitenkant van een gadodiamide-deeltje zitten
 -N-H groepen (en $\text{C}=\text{O}$ groepen).
 Met watermoleculen kunnen die H-bruggen vormen.
- ③ Mit de reactievergelijking blijkt dat
 (1) H-deeltjes van $\text{C}_{16}\text{H}_{29}\text{N}_5\text{O}_8$ afplitzen
 en (2) die worden gebonden aan de O^{2-} deeltjes die worden
 afgesplitst van Gd_2O_3 .
 $\rightarrow$ Er is sprake van $\text{H}^{\oplus}$ -overdracht $\rightarrow$ het is een zuur-base reactie
- ④ Giftigheid van Gd^{3+} in gadodiamide is 100 keer minder,
 dat wil zeggen dat er 100 keer meer van die stof kan worden
 ingenomen om 50% sterfte in de populatie te veroorzaken.
 $\rightarrow \text{LD}_{50}$ in gadodiamide = $42 \cdot 100 \frac{\text{mg}}{\text{kg}} = 4,2 \text{ g/kg}$
- ⑤ gegeven: 1 mol gadodiamide = 574 g
 veiligheidsgrens $0,1 \cdot 10^{-3} \text{ mol/kg}$ } $\rightarrow$
 $\rightarrow$ Veiligheidsgrens is $0,1 \cdot 10^{-3} \cdot 574 = 5,74 \cdot 10^{-2} \text{ g/kg}$
 voor een persoon van 60 kg is dat $60 \cdot 5,74 \cdot 10^{-2} = 3,4 \text{ g}$
 Veilige dosering voor een persoon van 60 kg is 12 ml Omniscan
 gegeven (etiket): 1 ml $\equiv$ 287 mg } $\rightarrow$
 $\rightarrow$ totale massa veilige marge = $12 \cdot 287 = 3444 \text{ mg} = 3,4 \text{ g}$
 Maan Omniscan is een oplossing van gadodiamide, dus
 de hoeveelheid ingenomen gadodiamide is $\ll$ dan 3,4 g.
- ⑥ (1) een hoeveelheid Norit toevoegen aan een oplossing van gadodiamide.
 (2) goed schudden
 (3) mengsel filtreren
 (4) nagaan of het filtraat nog gadodiamide bevat.
- ⑦ De apert verzamelde urine bevat een relatief hoge [ ] aan
 gadodiamide.
 Er hoeft dan een veel kleinere hoeveelheid (afwe) water te
 worden verwijderd.

Drogen van witte olieerf.

- 8) lood(II)carbonaat: $PbCO_3$
 lood(II)hydroxide: $Pb(OH)_2$

1 mol loodwit bevat 3 mol Pb^{2+} , 2 mol CO_3^{2-} en 2 mol OH^-
 → molverhouding $PbCO_3 : Pb(OH)_2 = 2 : 1$.

- 10) (BINAS 67-G2)

- palmitinezuur bevat geen C=C binding.
- stearinezuur " " "
- oliezuur bevat 1 C=C binding per molecuul
- linolzuur bevat 2 C=C bindingen per molecuul
- α -linoleenzuur bevat 3 C=C bindingen per molecuul

1 triglyceride molecuul bevat 3 vetzuurmoleculen
 In lijnolie bevatten 3 vetzuurmoleculen gemiddeld
 $(0,16 \cdot 1 + 0,15 \cdot 2 + 0,62 \cdot 3) \cdot 3 = 7,0$ C=C bindingen.

- 11) In eerste instantie wordt O_2 uit de lucht "gebonden" door reactie met lijnolie → de massa neemt toe
 Daarna "verdwijnt" H_2O door het condensatieproces bij stap 2 → de massa neemt af

- 12) op dag 50 is de netto massa toename volgens diagram 1: 12,5% } →
 1 mol triglyceride = 873 g

→ massatoename van 12,5% = $\frac{12,5}{100} \cdot 873 \approx 109$ g

- 13) massatoename door + O_2 masse afname door - H_2O
 (step 1 + 2) per 1 mol O_2 "verdwijnt" 1 mol H_2O
 .. 32,00 g O_2 ..... 18,016 g H_2O
 → $\Delta = 13,98$ g per mol O_2 (mol H_2O)
 Het gaat dus om $\frac{109}{13,98}$ mol O_2 (H_2O)

Mit step 1 + 2 bijlt 1 mol O_2 (H_2O) $\equiv$ 1 mol crosslinks } →

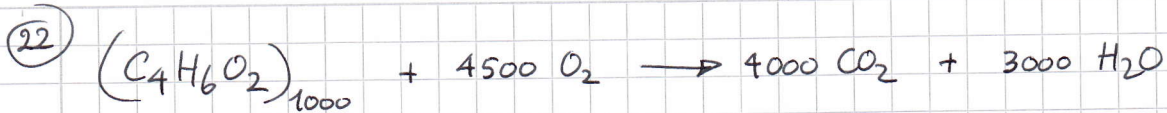
→ er zullen $\frac{109}{13,98} = 7,80$ mol crosslinks zijn ontstaan.

Alginaat

- (14) Bij oplossen van calciumchloride ontstaan Ca^{2+} en Cl^- -ionen. De Ca^{2+} -ionen zullen in de oplossing worden "gehydrateerd", ongeveer door H_2O moleculen. ER ontstaan dus bindingen tussen de "losse" ionen en watermoleculen.
- (15)
$$\text{Na}_n(\text{C}_6\text{H}_7\text{O}_6)_n \rightarrow n \text{Na}^{\oplus} + (\text{C}_6\text{H}_7\text{O}_6)_n^{-}$$
- (16) Omdat de inhoud van de bolletjes nog steeds in contact staat met Ca^{2+} -ionen kan de gelvorming met alginaat worden voortgezet. Door wegscheppen van de bolletjes is er niet meer sprake van een Ca^{2+} -"omgeving" en vindt er geen reactie meer plaats.
- (17)
$$3,0 \text{ g CaCl}_2$$

 (BINAS 98) $1 \text{ mol CaCl}_2 = 110,98 \text{ g}$ } $\rightarrow$ aanwezig $\frac{3,0}{110,98} = 2,7 \cdot 10^{-2} \text{ mol CaCl}_2$
- Om evenveel Ca^{2+} te krijgen zou $2,7 \cdot 10^{-2} \text{ mol Ca}(\text{C}_3\text{H}_5\text{O}_3)_2$ moeten worden gebruikt.
 (BINAS 99) $1 \text{ mol Ca}(\text{C}_3\text{H}_5\text{O}_3)_2 = 218,22 \text{ g}$ } $\rightarrow$
- $\rightarrow$ er moet $2,7 \cdot 10^{-2} \cdot 218,22 = 5,9 \text{ g}$ Ca -lactaat worden opgelost.

Bio-P

- (18) eutrofiering
- (19) a = farfaat
 b = polyfarfaat
 c = PHB
 d = zuurstof
 e = $\text{CO}_2 + \text{H}_2\text{O}$
- (20) In de tekst staat: "De bacteriën halen deze energie uit de afbraak van polyfarfaat tot farfaat". ER komt bij dit proces dus energie vrij.
 $\rightarrow$ omzetting polyfarfaat $\rightarrow$ farfaat is een exotherm proces
- (21) (1) Een polyester ontstaat door condensatie uit een $-\overset{\text{O}}{\parallel}{\text{C}}-\text{OH}$ en $\text{C}-\text{OH}$ groep. Als er sprake is van één monomeer moet dat molecuul dus én een $-\text{OH}$ én een $-\overset{\text{O}}{\parallel}{\text{C}}-\text{OH}$ groep bevatten.
- (2) Het polymeer bevat een zijgroep CH_3 . Die moet dus ook aanwezig zijn in het monomeer.
 $\rightarrow$ OH groep zit op C-atom # 3
- $\rightarrow$ het monomeer is:
- $$\begin{array}{c} \text{CH}_3 \\ | \\ \text{HO}-\text{C}-\text{CH}_2-\overset{\text{O}}{\parallel}{\text{C}}-\text{OH} \end{array}$$

23 $pH = 7,8$
 $T = 298K \rightarrow pH + pOH = 14,0$ } $\rightarrow pOH = 6,2 \rightarrow [OH^-] = 10^{-6,2} \text{ mol/l}$
 $= 6 \cdot 10^{-7} \text{ mol OH}^-/\text{l}$

24 uit reactie (1) blijkt: 1 mol struviet $\equiv$ 1 mol Mg^{2+} ($\equiv$ 1 mol $MgCl_2$)
 $2,5 \cdot 10^6 \text{ g struviet}$
 $1 \text{ mol struviet} = 245,41 \text{ g}$ } productie: $\frac{2,5 \cdot 10^6}{245,41} = 1,0 \cdot 10^4 \text{ mol struviet}$ } $\rightarrow$

$\rightarrow$ (tenminste) nodig: $1,0 \cdot 10^4 \text{ mol } MgCl_2$
 (BINAS 98) $1 \text{ mol } MgCl_2 = 95,211 \text{ g}$ } $\rightarrow$

$\rightarrow$ (tenminste) nodig: $1,0 \cdot 10^4 \cdot 95,211 \cdot 10^{-3} \text{ kg } MgCl_2 = 952 \text{ kg } MgCl_2$
 De oplossing bevat 32 massa% $MgCl_2$ } $\rightarrow$

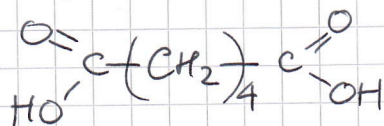
$\rightarrow$ (tenminste) nodig $\frac{100}{32} \cdot 952 = 2975 \text{ kg } MgCl_2$ -oplossing

stanyl

25 (1) ER treedt (poly)condensatie op en (2) in de gegeven formule van Stanyl zijn eiwitbindingen aanwezig.

$\rightarrow$ de andere monomeer zal twee carboxyl-groepen per molecuul hebben.

$\rightarrow$ de andere monomeer is

26 Het gegeven fragment is $(C_{10}H_{18}N_2O_2)$

(BINAS 99) de massa van het fragment is

$10 \cdot 12,01 + 18 \cdot 1,008 + 2 \cdot 14,01 + 2 \cdot 16,00 = 198,3 \text{ u}$

$\rightarrow$ een gemiddeld stanyl molecuul bevat $\frac{2,0 \cdot 10^4}{198,3} = 101$ eenheden

27 uit figuur 1 blijkt dat per ketenlengte stanyl meer H-bruggen bevat: om de 4 C-atomen i.p.v. om de 6. Het zal dus meer moeite kosten om de afzonderlijke ketens uit elkaar te halen.

$\rightarrow$ hogere smelttemperatuur

28 In zone C stopt de massa $\rightarrow$ laagste temperatuur

"In de Rondrozeïende schroef worden de korrels veezernd" $\rightarrow$ hoogste T

Zone A = 280-320°C

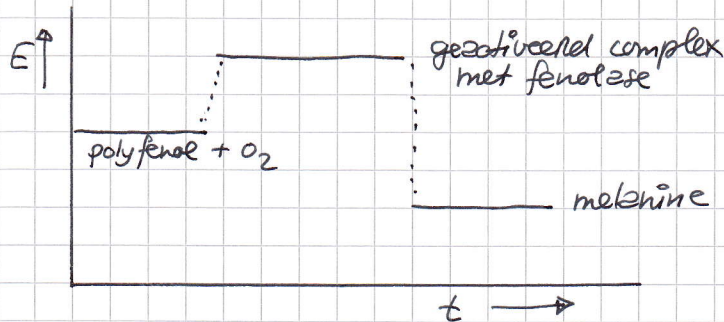
Zone B = 305-335°C

Zone C = 80-120°C

Bruin worden van appels

(29) BINAS 67-H1 : Tyrosine

(30) De reactie is exotherm : netto komt energie vrij

(31) Bij afkoelen (lagere temperatuur) verlopen reacties langzamer, dus de bruinkleuring zal later optreden. Bij hogere T (kamer- T) verlopen de reacties sneller en treedt bruinkleuring op.

(32) Uit de structuurformule van sacharose (BINAS-67 F2) blijkt dat er veel $-OH$ groepen aanwezig zijn. Dus zullen met H_2O -moleculen H -bruggen kunnen ontstaan, waardoor water door sacharose-moleculen als in een spons wordt "vastgehouden".

(33) Citroensap bevat zowel citroenzuur als vitamine C. Dit is dus ook dit experiment ongeschikt.

Experiment A : oplossing citroenzuur toevoegen aan appel partjes
waarneming A : bruinkleuring

Experiment B : oplossing vitamine C toevoegen aan appel partjes
waarneming B : géén bruinkleuring

(34) Vitamine C reageert met zuurstof, dat wil zeggen dat het wordt geoxideerd $\rightarrow$ Vitamine C is een reductor.

(35) Vitamine C is bijvoorbeeld een sterkere reductor dan polyfenol. Reageert dus met zuurstof in plaats van polyfenol.
 $\rightarrow$ er treedt géén bruinkleuring op.

John van den Broegeest